

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Bureau Bestuursraad

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk

BBR / 13217519

Bijlage(n)

1

Datum 19 december 2013
Betreft Plan van aanpak NVWA

Geachte Voorzitter,

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) staat onder druk. De opstapeling van verschillende taakstellingen, de fusietrajecten van de afgelopen jaren en diverse incidenten en crises hebben zichtbaar gemaakt dat het toezicht van de NVWA verbetering en versterking behoeft. Daarbij bestaan er hoge maatschappelijke verwachtingen over het werk van de NVWA. Het toezicht van de NVWA is van groot belang voor het borgen van de publieke belangen: volksgezondheid (waaronder voedselveiligheid, productveiligheid, dier- en plantgezondheid) en de exportpositie van de agrarische sector. Het vertrouwen van burgers en bedrijfsleven in veilig voedsel en veilige producten is daar mede afhankelijk van.

Elk onderdeel in de keten is primair verantwoordelijk om de publieke belangen zeker te stellen. Het is de taak van de NVWA om, als belangrijk publiek sluitstuk, actief toe te zien en te handhaven wanneer hier aan niet wordt voldaan. Wij constateren dat de NVWA op dit moment niet volledig in staat is om haar taken goed uit te voeren. Dat is een onwenselijke situatie.

Het behoud van vertrouwen, en een goede borging van het publieke belang, vereist regelmatige herijking van het toezicht in een veranderende samenleving. Om de NVWA adequaat toe te rusten op haar taak als toezichthouder en toekomstbestendig te maken zijn ingrijpende maatregelen noodzakelijk. Met bijgaand plan van aanpak, dat eerder aan de Tweede Kamer is toegezegd, willen wij het toezicht van de NVWA structureel verbeteren. We kiezen ervoor om in financieel moeilijke tijden fors te investeren in het vergroten van de toezicht- en handhavingscapaciteit van de dienst. Daar hoort het op orde brengen van de organisatie bij, zodat de beschikbare capaciteit efficiënt kan worden ingezet.

Er moeten flinke slagen gemaakt worden. Met de uitvoering van dit plan van aanpak hebben wij er vertrouwen in dat de NVWA, in samenwerking met beide betrokken departementen en andere stakeholders, weer goed kan functioneren en de belangrijke publieke belangen op de haar toevertrouwde domeinen goed kan borgen.

Op hoofdlijnen bevat het plan van aanpak maatregelen voor:

1) Herbezinning op de inrichting van het systeem van keuring en toezicht

Het huidige systeem is kwetsbaar, waarbij zowel de keuring als het toezicht binnen de inspectiedienst is gebundeld en bovendien privaatrechtelijke instanties een grote rol hebben. Ook de Europese Commissie en derde landen wijzen Nederland er op dat dit systeem niet voldoet aan de eisen van onder andere een onafhankelijk bestuur en het niet vermengen van private met publieke activiteiten. Dit geldt vooral in het fytosanitaire en veterinaire domein. Om de publieke belangen te borgen wordt dit systeem herzien. De aanbevelingen van het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over de risico's in de voedselketen, die naar verwachting in februari verschijnt, worden hier bij betrokken.

2) Uitbreiding van de toezicht- en handhavingscapaciteit van de NVWA

De slagkracht van de NVWA wordt in diverse toezichtdomeinen versterkt door substantieel en structureel meer mensen in te zetten, met name inspecteurs en dierenartsen. Daarbij moet capaciteit beschikbaar zijn voor incidenten en crises die zich onvermijdelijk voor doen en voor jaarlijkse extra werkzaamheden. Met de risicoanalyses wordt hier eventueel verder invulling aan gegeven in de voortgangsrapportage. Interventieteams van de NVWA die snel inzetbaar zijn voor grote en kleine incidenten en complexe handhavingssituaties maken hiervan onderdeel uit. Totaal gaat dit om ongeveer 125 fte in 2014 oplopend tot 155 fte in 2018.

3) Het op orde brengen van de organisatie

Om de capaciteit van de NVWA zo goed mogelijk in te zetten wordt geïnvesteerd in het vroegtijdig signaleren van onregelmatigheden. Door gebruik te maken van betere risicoanalyses moet beter prioriteit gegeven worden aan de inzet binnen het toezicht en de handhaving. Wij willen benadrukken dat deze prioriteitstelling juist ook kan leiden tot meer zaken die aan het licht komen. De opsporing zal prioriteit geven aan de hoogste risico's. Ook zal worden geïnvesteerd in het updaten en samenvoegen van verouderde ICT-systemen die nu voor veel hinder en vertraging zorgen in het dagelijkse werk van inspecteurs. Een modernisering van de noodzakelijke digitale organisatie zorgt ervoor dat inspecteurs sneller en makkelijker hun werk kunnen doen. Daarnaast zullen de uitvoeringsteams kleiner worden gemaakt zodat er meer aandacht is voor de begeleiding en aansturing van de medewerkers. Voor het op orde brengen van de organisatie wordt 50 fte in 2014 oplopend tot 90 fte in 2018 aan capaciteit ingezet.

4) Financiering

Tegenover deze kwaliteitsslag van de NVWA moet een adequate financiering staan. Dit vraagt om een structurele extra bijdrage van de overheid, maar ook van het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven heeft immers ook baat bij een goed functionerende NVWA, bijvoorbeeld voor het behoud van de goede exportpositie. Een belangrijke voorwaarde voor deze extra bijdragen is dat de NVWA haar efficiency verhoogt door onder andere het aanpassen van de arbeidsvoorwaarden.

Voor het plan van aanpak stelt het kabinet structureel € 33 mln extra beschikbaar vanaf 2014. Daarnaast wordt er incidenteel € 34 mln geïnvesteerd in de jaren 2014-2017. Dit structurele en incidentele geld wordt ingezet om de capaciteit van de NVWA uit te breiden en om de ondersteuning van het primaire proces te versterken. De NVWA draagt € 8 mln bij door efficiënter te gaan werken. Deze middelen zullen deels direct weer worden ingezet voor extra toezicht- en handhavingscapaciteit. Tot slot zal het bedrijfsleven € 10 mln moeten bijdragen door kostendekkende tarieven en herziening van het retributiestelsel. Ten aanzien van deze retributies ontvangt u tegelijk met deze brief onze inzet. De herschikkingen die voor de bijdrage van het kabinet noodzakelijk zijn worden gedekt binnen de begrotingen van EZ en VWS. Verwerking vindt plaats bij Voorjaarsnota 2014.

Implementatieproces

Met de implementatie van de maatregelen is al een start gemaakt. De oplossing voor de geconstateerde problemen is echter niet van de ene op de andere dag te realiseren. Het verbetertraject dat we inzetten is ingrijpend en op sommige vlakken tijdrovend. De volledige implementatie van het plan zal een paar jaar duren en, naast het reguliere werk, veel vergen van de NVWA en haar medewerkers. Het stellen van prioriteiten, het faseren en het duidelijk communiceren van prioriteiten is zowel voor de samenleving als voor de interne organisatie van groot belang. Door het feit dat medewerkers van de NVWA, ook publiekelijk, hun zorgen hebben geuit over hun dagelijkse werkzaamheden, verwachten wij van de medewerkers hiervoor ook een grote betrokkenheid en inzet. Hierbij zullen wij er oog voor blijven houden dat de aanpassingen het absorptievermogen van de NVWA niet te boven gaan. Om te borgen dat de keuzes en de verbeteringen die in het plan zijn aangekondigd en nog genomen moeten worden goed worden doorgevoerd, wordt onder leiding van de Inspecteur Generaal een dagelijks bestuur gevormd dat verantwoordelijk is voor de uitvoering en de verdere uitwerking van de verbeteringen.

Uw Kamer wordt door middel van halfjaarrapportages geïnformeerd. Een nadere uitwerking van de risicoanalyses op de toezichtsdomeinen zal daarvan onderdeel uitmaken.

(w.g.)
Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische
Zaken

(w.g.)
mw. drs. E.I. Schippers
Minister van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport